

Rett og urett

Spalten omhandler juridiske forhold av betydning for leger. Ideer og innlegg sendes tidsskriftet@legeforeningen.no

Taushetsplikten og overføring av pasientjournal

Er det adgang til å overføre journal fra en virksomhet til en annen? Spørsmålet er aktuelt blant annet ved opphør eller overdragelse av legepraksis eller annen klinisk virksomhet.

Det er gitt anledning til overføring av journal i helsepersonelloven § 45 (1). Denne muligheten er nærmere regulert i journalforskriften § 15, tredje ledd:

Ved overdragelse eller opphør av virksomhet kan virksomhetens ledelse beslutte at pasientjournalene skal overføres til en annen virksomhet. Den enkelte pasient kan motsette seg slik overføring eller kreve sin journal overført til et annet bestemt helsepersonell eller til en annen bestemt virksomhet. Dersom det er praktisk mulig, skal pasientene gjøres kjent med sin rett etter andre punktum.

Det følger av denne bestemmelsen at journaler kan overføres, og selv om ordlyden er noe snever, må det antas at bestemmelsen også omfatter tilfeller hvor en lege forlater en gruppepraksis for å etablere seg et annet sted. Pasienten er gitt en rett til å motsette seg overføring – innhenting av eksplisitt samtykke er altså ikke påkrevd. For at pasienten skal ha en reell mulighet til å motsette seg slik overføring, følger det av forskriften at pasienten så vidt praktisk mulig skal underrettes om at journalen vil bli overført. Hvor dette ikke er mulig å gjennomføre, må man vurdere om pasienten kan antas å ville ha samtykket.

Hvilke journaler kan overføres?

Når bare en del av virksomheten flytter eller overdras, blir neste spørsmål hvilke journaler som kan overføres. Her vil det være ulike hensyn som gjør seg gjeldende: pasientens krav på personvern, helsepersonellens plikt til forsvarlig helsehjelp og den verdi pasientjournalen har for legens praksis. Forskriften regulerer ikke denne delen av overføringsspørsmålet eksplisitt. Etter Legeforeningens syn må man anta at hensynet til forsvarlighetskravet og pasientens personvern vil være bestemmende for hvilke journaler som kan overføres. Det tilsier at bare journalene til de pasientene vedkommende lege har behandlet, skal overføres.

Er det av betydning om pasienten i en allmennpraksis er en listepasient? Hvorvidt pasienten står på legens liste, vil være svært viktig ved vurderingen av om det blir behov for pasientjournalen for å yte forsvarlig hjelp.

Taushetspliktens grenser for innsyn

Når pasientjournalene er overført til en virksomhet i samsvar med det som er beskrevet ovenfor, blir spørsmålet i hvilken grad annet helsepersonell i virksomheten har rett til innsyn i journalen. Her vil taushetsplikten sette grenser for hvem som har innsyn.

hetsplikten sette grenser for hvem som har innsyn.

I helsepersonelloven § 25 er det gitt en bestemmelse om unntak fra taushetsplikten overfor samarbeidende personell dersom dette er nødvendig for å kunne gi forsvarlig helsehjelp. Dette er også lagt til grunn for helsepersonells innsyn i pasientjournal, jf. helsepersonelloven § 45. Begge disse bestemmelsene krever at pasienten ikke har motsatt seg innsyn. Som hovedregel hindrer taushetsplikten alle legene i en gruppepraksis i å ha innsyn i alle pasientjournalene uten at pasientene er informert. I mange tilfeller vil det være uhensiktsmessig ikke å ha felles tilgang til journalene, men pasientene bør i så fall ha blitt gjort oppmerksomme på dette, og dermed gitt muligheten for å motsette seg innsyn. Dersom leger i en gruppepraksis med fastleger har felles pasientliste, antas dette å være tilstrekkelig informasjon om journalsystemet.

Oppsummering

Denne gjennomgangen viser at pasientens selvbestemmelsesrett står sterkt også i forhold til bestemmelsene om overføring av pasientjournal og helsepersonellens innsyn i journaler. Dette stiller krav om at helsepersonellet må informere og dokumentere i pasientjournalen hvilken informasjon som er gitt pasienten.

Lars Duvaland

Den norske lægeforening
Postboks 1152 Sentrum
0107 Oslo

Litteratur

1. Befring AK, Ohnstad B. Helsepersonelloven med kommentarer. 2. utg. Bergen: Fagbokforlaget, 2001: 74.